

MØTEINNKALLING

Vår referanse

Vår dato
9.9.2016

Møtet gjelder: Kontaktutvalget for Miljøpakken

Dato og tid: Torsdag 15.9.2016, kl. 10:00 – 14:00

Sted: **Møterom Skape, Statens vegvesen**
(henvendelse i resepsjonen på hjørnet av Prinsens gt/Erling Skakkes gt)

Til: Lars Aksnes, Vegdirektoratet
Rita Ottervik, Trondheim kommune
Tore Sandvik, Sør-Trøndelag fylkeskommune
Elisabeth Enger, Jernbaneverket
Brit Skjelbred, Fylkesmannen i Sør Trøndelag

Kopi: Erlend Solem, Sør-Trøndelag fylkeskommune
Einar Aassved Hansen, Trondheim kommune
Berit Brendskag Lied, Statens vegvesen
Eva Solvi, Statens vegvesen
Anne Skolmli, Jernbaneverket
Heidi Fosslund, Trondheim kommune
Harald Høydal, Fylkesmannen
Kristin Gjærevoll, Statens vegvesen

Saksliste KU

Godkjenning av referat fra møte 3.6.2016
Til orientering: Oppfølgingssaker og saker behandlet i Programrådet

- 31/16 Videre arbeid med byutredning (SVV)**
- 32/16 Videre arbeid med MP trinn 3 (Sek)**
- 33/16 Status mht økonomi og framdrift (Sek/SVV/TK)**
- 34/16 Gjennomføring av superbussprosjektene (TK/SVV)**
- 35/16 Arbeid med revisjon av handlingsprogram**
- 36/16 Rammer for videre arbeid i Christian Fredriks gate (SVV)**
- 37/16 Prøveprosjekt i Innherredsvegen (Sek)**
- 38/16 Erfaringer med organisering av samarbeidet i Miljøpakken**
- 39/16 Om informasjonsarbeidet (SVV)**
- 40/16 Om trafikkutvikling (STFK/Sek)**
- 41/16 Indikatorer for oppfølging av bymiljøavtale**

Eventuelt:

Møtereferat Referat fra møte 3.6.2016 ble sendt til godkjenning 9.6 med frist for kommentarer 15.6. Deretter ble referatet offentliggjort. Det kom inn synspunkt fra Erlend Solem 27.6 med kommentarer til to av konklusjonene fra møtet – herunder bl.a. at det ikke var enighet om å oversende et felles brev med forespørsel om trinn 3 nå. Synspunktene ble formidlet til Kontaktutvalget, men ingen har meldt tilbake.

Til orientering Programrådet har:

- vedtatt å sette av 1 mill kr fra budsjettposten holdeplasstiltak til utbedring (trafikksikring) av holdeplass ved Fv 742 Loddgårdstrøa i Melhus.
- sluttet seg til opplegg for arbeidet med Elgeseter gate ”living lab” (teste løsninger for hvordan Elgeseter gate kan planlegges og utvikles som en transportåre for superbuss samtidig som den ikke er en barriere for gående, syklende og biler som også behøver å ferdes i gata).
- bedt sekretariatet ta initiativ til å utarbeide/forbedre rutineene for rapportering på økonomi og framdrift internt i Miljøpakken i samarbeid med partene.

Ad sak 31/16: Videre arbeid med byutredning (SVV)

Samferdselsdepartementet har avklart at det ikke skal gjennomføres en KVVU for Miljøpakken, men en byutredning med en KVVU-lignende metodikk med enklere tilnærming. Det foreligger nå et forslag til opplegg for diskusjon på Kontaktutvalgets møte (se vedlegg 31/16). Opplegget behandles også av styringsgruppen for NTP og forelegges departementet før Vegdirektoratet vedtar mandat.

Byutredningen skal belyse virkemidler og kostnader for å oppfylle målet om nullvekst. Den skal også svare ut utredningsbehovet knyttet til reforhandling av bymiljøavtalen i 2018. Nullvekstmålet er det prosjektutløsende tiltaket, men det åpnes for flere/mer ambisiøse mål som kan analyseres i tillegg.

Det skal belyses effekter av flere mulige tiltakspakker som settes sammen av partene. Utredningene gjennomføres med transportetatens metodikk for transportanalyser og samfunnsøkonomiske beregninger. Disse suppleres med andre analyser for å belyse virkningene av tiltak som ikke lar seg beregne på denne måten. Tidsperspektivet er 2030, men utredningen skal også ses i et mer langsiktig perspektiv. Det skal ikke konkluderes med en anbefaling. Hvilke tiltak som skal gjennomføres avgjøres gjennom forhandlingene om bymiljøavtale.

Byutredningen må ta hensyn til trafikken som genereres i hele det funksjonelle bo- og arbeidsmarkedsområdet. Det må vurderes om også tiltak i omegnskommunene skal inngå i utredningen, og om framtidig bymiljøavtale også bør omfatte nabokommunene. Frist for ferdigstillelse av utredningen er 15. desember 2017.

Forslag til konklusjon: Kontaktutvalget slutter seg til opplegget for byutredningen

Ad sak 32/16: Videre arbeid med MP trinn 3 (Sek)

Sekretariatet referatførte at Kontaktutvalget ba om at det sendes en forespørsel om utvidelse av Miljøpakken parallelt med høringen av NTP 2018 – 29. Vedtakene fra bystyrets behandling av Miljøpakkens trinn 3 og fylkestingets behandling av høringsuttalelse til NTP ble samlet i utkast til brev som ble oversendt kommunen og fylkeskommunen.

Rådmennene ble ikke enige om å oversende felles brev. Dette er først aktuelt etter behandlingen av Miljøpakkens trinn 3 i fylkestinget i november.

Forespørsel om utvidelse av bomssystem

Det foreligger formelle krav til innhold og prosedyrer for søknad om utvidelse av bomsystemet. Vegvesenet orienterer om prosessen på møtet.

Revisjon av Miljøpakkens mål

Miljøpakkens målhorisont er 2018. Det er behov for å avklare hvilke mål som skal gjelde etter den tid. Miljøpakkens grunnlagsdokument for trinn 3 la opp til å starte måldiskusjonen i vår. Partene ble enige om å ta diskusjonen senere og rette den inn mot neste revisjon av Miljøpakken (trinn 4).

Bystyret har bedt rådmannen om å legge fram en sak om nye mål for perioden etter 2018 innen utgangen av året. STFK vil først behandle saken om Miljøpakkens trinn 3 i fylkestinget i november. Ut fra dette foreslås det å bruke litt mer tid på målprosessen for å kunne legge til rette for gode politiske diskusjoner og for å involvere bredt. Befolkningen og samarbeidspartnerne skal få anledning til å komme med innspill. Følgende forslag foreligger:

- Det arrangeres et **folkemøte**/fremtidsseminar i samarbeid med Adressa i februar 2017 for å få synspunkter og innspill. Foredragsholdere som kan bidra med de store tankene om fremtidens byer og transportsystemer inviteres. Miljøpakkens brukerutvalg inviteres spesielt til møtet.
- **Administrativt** følges innspillene opp gjennom å synliggjøre hvilke virkemidler som er nødvendige for å nå ulike mål, slik at mål kan formuleres gjennom en avveining mellom ambisjonsnivå og bruk av realistiske virkemiddel.
- Det legges til rette for en felles **politisk dialog**/verksted mellom kommunale og fylkeskommunale politikere.
- Det utformes et **felles dokument** basert på politiske diskusjoner og konklusjoner som grunnlag for politisk behandling i fylkeskommunen og kommunen. Det legges opp til politiske vedtak av nye mål i Miljøpakken i juni 2017.

Fordeling av midlene

Det gjenstår også å avklare hvordan midlene skal fordeles mellom veg og KSSM, og internt mellom de ulike tiltaksområdene, etter utvidelsen av inntektsgrunnlaget i trinn 3. Dette er nødvendig for å kunne lage realistiske handlingsprogrammer for senere år, og for å ha et avklart grunnlag før revisjonen av Bymiljøavtalen starter i 2018.

Forslag til konklusjon: (fremlegges muntlig etter behandling i Programrådet)

Ad sak 33/16: Statusrapport økonomi og framdrift (Sek/ SVV/TK)

Status for økonomi og framdrift på prosjektene i Miljøpakken rapporteres til Kontaktutvalget hvert halvår. TK/SVV redegjør nærmere på møtet.

Bevilgninger

Det er bare budsjettet for 2016 som er vedtatt i handlingsprogrammet for 2016 -19. Samlet økonomisk ramme for tiltak i Miljøpakken i 2016 er 1367 mill. kr. Da er ekstra belønningsmidler, ekstra midler til sykkel og statlig investeringstilskudd medregnet. Årsbudsjettet framgår av tabell.

Årsbudsjett 2016						
Bevilgning						
Totalt behov	Stat	Bompenger	Belønningsmidler*	Fylke	Kommune	Sum
Store prosjekt	150,0	601,6	0,0	0,0	0,0	751,6
E6 Sentervegen - Tonstad						0,0
E6 Jaktøyen - Sentervegen	150,0	600,0				750,0
Rv 706 Dortealyst - Stavne						0,0
Planlegging		1,6				1,6
Programområder	17,2	254,2	257,5	68,8	18,0	615,7
-Lokal veg	0,0	19,0	15,5			34,5
-Sykkeltiltak	17,2	82,5	15,0	0,0	6,3	121,0
-TS-tiltak		25,5		15,0	9,5	50,0
-Miljø- og servicetiltak	0,0	28,2	0,0	6,0	0,0	34,2
<i>Gatebruksiltak</i>		15,0				15,0
<i>Støytiltak</i>		13,2		6,0		19,2
-Kollektivtiltak	0,0	95,5	141,5	43,8	2,2	283,0
<i>Drift</i>			120,0			120,0
<i>Infrastruktur</i>		95,5	21,5	43,8	2,2	163,0
-Ubenyttet			77,5			77,5
Planlegging og grunnerverv	0,0	3,4	8,0	4,0	0,0	15,4
<i>Planlegging</i>		3,4		4,0		7,4
<i>Grunnerverv</i>	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
<i>Info og mobilitet</i>	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	8,0
TOTALT	167,2	855,8	257,5	68,8	18,0	1367,3
Etablering bomstasjoner		0,0				0,0
TOTALT INKL. BOM	167,2	855,8	257,5	68,8	18,0	1367,3

Første halvår 2016 var det påløpt 314 mill. kr. Forventet årsprognose for 2016 er på 1048 mill. kr hvilket indikerer et underforbruk på vel 300 mill kr i år. Etterslepet fra tidligere år er vel 800 mill kr og ser nå ut til å øke til over 1,1 mrd kr innen utgangen av 2016.

Prosjekt	Akk etterslep tom 2015	Budsjett 2016	Forbruk 30.6.16	Prognose 2016	Forventet etterslep 2016	Forventet akk etterslep 2016
Store vegprosjekt	243	752	214	491	260	503
Lokale veger	38	35	4	19	15	54
Kollektiv drift	29	120		120	0	29
Kollektiv investering	35	47	30	100	-53	-5
Kollektiv superbuss	0	116		106	10	10
Gatebruksiltak	37		3	0	0	37
Hovednett sykkel	103	121	37	44	77	180
Gangveger		15		13	2	2
Trafikksikkerhet	41	50	12	102	-52	-11
Støytiltak	15	19	4	30	-11	4
Annet	66	15	9	22	-6	60
Ubenyttet	204	78	0	0	78	281
Totalt	824	1367	314	1048	319	1144

Etterslepet består i stor grad av ubenyttede bompenger som utgjør 776 mill kr, belønningsmidler 90 mill kr, statlige riksvegmidler 204 mill kr og fylkesvegmidler 75 mill kr. Det eksisterer ikke etterslep på kommunale midler da disse inndras på slutten av året og må bevilges på nytt neste år i tråd med forpliktelsene.

Trondheim kommune har om lag 30 prosjekt som er under bygging eller byggeplanlegging i sin portefølje. Flere av disse er gamle prosjekt som ikke er endelig slutført og sekkeposter for mindre tiltak. Det er registrert avvik i form av forsinket framdrift eller kostnadsoverskridelse på 11 prosjekt. Flere av prosjektene med forsinket framdrift har også vært rapportert forsinket tidligere og er dermed utsatt ytterligere ett år.

Statens vegvesen har også om lag 30 prosjekt som er under bygging eller byggeplanlegging, inkl store prosjekt. Det er her avvik på 14 prosjekt, i hovedsak er det rapportert avvik knyttet til forsinket framdrift. Forsinkelsene er vanligvis noe kortere, bl.a. fordi grunnerverv går raskere enn i kommunale prosjekt.

Forslag til konklusjon: (fremlegges muntlig etter behandling i Programrådet)

Ad sak 34/16: Gjennomføring av superbussprosjektene (TK/SVV)

Rammene for arbeidet

Kontaktutvalget ba i sak 26/16 om at rammene for arbeidet med superbuss skulle tas opp som sak i neste møte i Kontaktutvalget. Det dreier seg om å avklare hvilke spørsmål som bør behandles politisk og hvilke sentrale krav fra departementet som må ivaretas i arbeidet.

Sekretariatet har etter forespørsel fra interimsstyret laget et grunnlag for et felles saksframlegg (vedlegg 34/16). Saksgrunnlaget synliggjør hvilke politiske avklaringer som må gjøres i superbussprosjektet. Den peker samtidig på noen byggeklare- og prosjekteringsklare prosjekter som kan påbegynnes inntil en ordinær behandling av investeringsprosjekter vil komme i HP 2017 -2020. Saken er fremmet for fylkesutvalget og ventes politisk behandlet 13.september. Kommunen har ennå ikke fremmet saken for politisk behandling.

Framdrift

Framdriftsplanen framgår av bymiljøavtalen som ble inngått 12. februar i år. Miljøpakken har 180 mill kr til disposisjon for planlegging, prosjektering og bygging av superbusstiltak i 2016.

Det er så langt få planavklarte og byggeklare prosjekter i år og neste år. Det pågår arbeid i Dybdahls veg i år, og det er klart for bygging av kollektivfelt Jonsvannsvegen inn mot krysset med Dybdahls veg i 2017. I tillegg arbeides det med byggeplaner for fire holdeplasstiltak.

Ytterligere 7 holdeplasser er klare for byggeplanlegging. Byggeplaner for tiltak i 2017 skulle ha vært ferdige i juni i år. Byggeplan og anbudsgrunnlag må senest være på plass i løpet av året for at det skal være mulig med oppstart våren 2017. Dette forutsetter at eventuelt grunnerverv også avklares i løpet av vinteren.

Byggeplanlegging pågår også for Høgskoleringen med sikte på ferdigstillelse neste vår og byggestart høsten 2017.

Finansiering

AtB har kommet med innspill om hvilke tiltak som må være på plass før superbussen settes i drift i 2019. Det kan medføre behov for å justere fordelingen av tiltaksrammene innenfor gjeldende bymiljøavtale. Disse innspillene går til prosjektledelsen for superbuss som vurderer hva som kan realiseres innenfor gitte økonomi- og tidsrammer og eventuelle behov for omprioritering. Videre må Miljøpakkens styringsorganer avklare hva som kan håndteres innenfor gjeldende avtale og behovet for justering i ved reforhandling av bymiljøavtalen i 2018.

Begrensningen for aktiviteten de nærmeste årene ligger først og fremst i mangelen på byggeklare prosjekter. Det er bare byggeklare prosjekter som kommer i betraktning ved tildeling av investeringstilskudd fra staten. Finansieringsrammene er ikke begrensende ennå.

Organisering

Et interimsstyre har ledet planleggingen av superbuss fram til i dag, men erstattes nå av en hovedprosjektleder og et prosjektstyre. Det er arbeidet med rutiner for prosjektstyring for å ansvarliggjøre prosjektlederne og sikre oppfølging av framdrift, kvalitet og økonomi.

Kommunikasjonsstrategi

Det arbeides med en kommunikasjonsstrategi for å sikre god kommunikasjon i alle ledd. Avgjørende er god oversikt over milepeler og over hvem kan svare på ulike spørsmål.

Forslag til konklusjon: (fremlegges muntlig etter behandling i Programrådet)

Ad sak 35/16: Arbeid med revisjon av handlingsprogram (Sek, SVV)

Tidsplanen

Partene i Miljøpakken og nabokommunene ble i år invitert til å komme med innspill i forkant av arbeidet med handlingsprogrammet. Vegvesenet har levert innspill og nabokommunene har frist 15. oktober. Temagruppene vil også komme med forslag innenfor eget fagområde som før.

Nytt av året er også en oppsplitting av kostnadene på finansieringskilder. Det er også ønske om å informere politikerne og legge grunnlaget for en politisk dialog om handlingsprogrammet på et tidligere tidspunkt.

Det er lagt opp til en diskusjon om hoveddrammene for handlingsprogrammet som fremmes til Programrådets behandling 25. oktober og Kontaktutvalget 11. november. Det er avgjørende å få fastlagt rammene for tiltakene de nærmeste par årene, men vanskelig å se for seg at en kan lage et detaljert program for hele perioden før avklaringene omkring trinn 3 foreligger. Ut fra den skisserte prosessen foran (i sak 32/16) skjer det først neste sommer og danner både utgangspunkt for neste revisjon av handlingsprogrammet og forhandlingene om revidert bymiljøavtale i 2018.

Etter avklaringen av hovedprofilen kan det informeres politisk (som nevnt foran) før forslag til handlingsprogram fremmes for Programrådet 6. desember og Kontaktutvalget 12. desember. Etter behandling i Kontaktutvalget utformes forslag til handlingsprogram og sendes på høring med sikte på politisk behandling i slutten av februar/mars neste år.

Forventninger til statsbudsjettet

Vegvesenet redegjør for innspill og forventninger til statsbudsjettet i møtet.

Avgrensning av superbustiltak

Bymiljøavtalen omfatter kostnadsrammene for alle prosjektene i Miljøpakken med superbuss. Staten har senere tydeliggjort at de ønsker en gjennomgang av prosjektene med sikte på å skille mellom det som er superbustiltak og det som er andre tiltak i disse prosjektene. Investeringstilskuddet og den kommunale egenandelen regnes bare for superbustiltaket. Andre tiltak må Miljøpakken finansiere uten bidrag i form av investeringstilskudd.

Det er prosjektets innhold og ikke finansieringskilden som er bestemmende. Her trengs en grenseoppgang som grunnlag for alle prosjektene som tas inn i handlingsprogrammet: Bygges for eksempel en støyskjerm som følge av krav utløst som følge av superbussprosjektet, eller for å bedre forholdene uavhengig av superbussen? Tilsvarende gjelder for gang- og sykkeltiltak som ligger inne i prosjektene.

Forslag til konklusjon: (fremlegges muntlig etter behandling i Programrådet)

Ad sak 36/16: Rammer for videre arbeid i Christian Fredriks gate (SVV)

Utvidelsen av prosjektet ble diskutert i Programrådet i juni og vedtatt sendt til politisk behandling med anbefaling om å godkjenne prosjektet.

Fylkesutvalget behandlet saken i møte 21.06.2016 (sak 194/16) med følgende vedtak:

”Fylkesutvalget vedtar at endrede økonomiske rammer for Miljøpakkeprosjektet «Christian Frederiks gate – sykkelveg med fortau og superbussholdeplasser» godkjennes som skissert, og at endringen tas inn i prosjektet ved revisjon av Handlingsprogram for Miljøpakken 2017 – 2020.”

Formannskapet valgte å utsette saken i påvente av en mer helhetlig drøfting av superbussprosjektene. Det er usikkert om det vil foreligge noen behandling før møtet i Kontaktutvalget.

Forslag til konklusjon: (fremlegges muntlig etter behandling i Programrådet)

Ad sak 37/16: Prøveprosjekt i Innherredsvegen? (SVV)

Det er gjort ulike vedtak om forsøksprosjektet i Innherredsvegen i fylkesutvalget og i bystyret. Spørsmålet er om det er grunnlag for å videreføre arbeidet eller om arbeidet med forsøksprosjektet avsluttes?

Bystyret behandlet saken 16.06.2016 (sak 98/16) med dette vedtaket:

- ”1. Bystyret vedtar at alternativ 1 - To felt velges som prøveprosjekt i Innherredsveien i ett år. Prosjektet evalueres etter et halvt år og det vurderes da om det er behov for ytterligere tiltak, som stengning med bom i rushtid (alternativ 3).
2. Forsøket skal følges nøye slik at eventuelle forsinkelser på kollektivtrafikk og forflytning av trafikk til sideveier blir registrert. Det må skje en løpende vurdering av situasjonen, og iverksettes nødvendige tiltak slik som at sideveiene på strekningen Dyre Halses gate-Persauneveien underlegges nødvendig tilfartskontroll.
3. Miljøpakken får mandat til å gjennomføre midlertidige tiltak i Innherredsveien og gjennomføre prøveprosjektet i en periode på totalt ett år.
4. Proveprosjektet evalueres i etterkant av prøveperioden. En evalueringsrapport skal legges fram til politisk behandling.
5. Prosjektgruppen bes utarbeide et forslag om forlengelse av sykkelfeltet fra Stadsingeniør Dahls gate til Thomas von Westens gate så raskt som mulig. Dette kan gi en bedre evaluering av hvilken virkning Miljøgata og et sammenhengende sykkeltilbud vil ha på trafikantenes valg av transportmiddel.”

Fylkesutvalget har tidligere behandlet saken 19.04.2016 med følgende vedtak:

- ”1. Fylkesutvalget vedtar at alternativ 1 - To felt, og alternativ 3 - Bussgate i rushtid, velges som prøveprosjekt i Innherredsveien. Begge alternativ prøves ut i et halvt år; først alternativ 1 og deretter alternativ 3. Alternativ 3 kan iverksettes tidligere dersom det blir behov for tiltak som sikrer kollektivtrafikkens fremkommelighet.
 2. Miljøpakken får mandat til å bygge om gata med midlertidige tiltak og gjennomføre prøveprosjektet i en periode på totalt ett år.
 3. Proveprosjektet evalueres i etterkant av prøveperioden. En evalueringsrapport skal legges frem til politisk behandling.
- Fylkesutvalget ber prosjektgruppen utarbeide et forslag om forlengelse av sykkelfeltet fra Stadsingeniør Dahls gate til Thomas von Westens gate så raskt som mulig. Dette kan gi en bedre evaluering av hvilken virkning Miljøgata og et sammenhengende sykkeltilbud vil ha på trafikantenes valg av transportmiddel.”

Forslag til konklusjon: (fremlegges muntlig etter behandling i Programrådet)

Ad sak 38/16: Erfaringer med organiseringen av Miljøpakkesamarbeidet (Sek)

Det har nå gått ett år siden arbeidet i Miljøpakken ble omorganisert. Det er mange forhold i det daglige samarbeidet som er endret og aktuelt å sette i gange en prosess med å drøfte erfaringer og forbedringspotensial. Følges Miljøpakkens mandater og er disse hensiktsmessige? Hvordan fungerer samarbeidet, rutinene og styringsorganene? Hva kan gjøres bedre og eventuelt hvordan?

Det er antagelig mest hensiktsmessig å drøfte dette internt mellom partene/sekretariatet – først gjennom en dialog med sentrale aktører og medarbeidere, dernest i Programrådet og Kontaktutvalget.

Forlag til tidsplan:

- Forslag til opplegg behandles av Programrådet 4. oktober og Kontaktutvalget 7. oktober
- Erfaringer drøftes i Programrådet 1. november og Kontaktutvalget 11. november
- Behandling av eventuelle forslag til endring i Programrådet 6. desember og kontaktutvalget 12. desember

Forslag til konklusjon: (fremlegges muntlig etter behandling i Programrådet)

Ad sak 39/16: Orientering om informasjonsarbeidet (SVV)

Vegvesenet orienterer om informasjonsarbeid og saker i media siste periode.

Forslag til konklusjon: Tas til orientering

Ad sak 40/16: Orientering om trafikkutvikling (STFK/Sek)

Fylkeskommunen orienterer om trafikkutviklingen for kollektivtrafikk og sekretariatet viser trafikkutviklingen for biltrafikk.

Forslag til konklusjon: Tas til orientering

Ad sak 41/16: Indikatorer for oppfølging av bymiljøavtale (SVV)

Vegdirektoratet redegjør for indikatorer for oppfølging av bymiljøavtalen i møtet. Fire dokumenter følger vedlagt til orientering (se vedlegg 41-16 og bilag 41-16-1, bilag 41-16-2 og bilag 41-16-3)

Forslag til konklusjon: Tas til orientering

Eventuelt: